

MAAHAN-
MUUTTANEIDEN
AKTIVOINTI
MUKAAN VIHREIDEN
TOIMINTAAN

Ideoita yhdistyksille

1 Maahanmuuttaneiden aktivointi - miksi tärkeää?

Poliittinen aktiivisuus maahanmuuttaneiden parissa on yhä suhteellisen alhaista. Tämän seurauksena maahanmuuttaneilla on keskivertoa vähemmän mahdollisuuksia vaikuttaa oman elämänsä asioihin. Vähäisen puolueaktiivisuuden takana saattavat olla monet tekijät, kuten tietämättömyys osallistumismahdollisuuksista, ennakkoluulot poliittista osallistumista kohtaan tai kielitaidon puute.

Maahanmuuttaneiden aktivoinnissa onnistuneet ratkaisut ovat hyvin samanlaisia kuin muussakin jäsenaktivoinnissa: Verkostoituminen, henkilökohtainen kontaktointi, ihmisen ajatusten ja ideoiden kuunteleminen, vastuun antaminen, jne.¹ Kaikkea ei tarvitse, eikä voikaan toteuttaa kerralla, vaan pienetkin askeleet vievät eteenpäin. Maahanmuuttajat monipuolistavat yhdistyksen toimintaa ja osaamista sekä lisäävät toimijoiden määrää. Toivomme esitteen innostavan yhdistyksiä tähän haasteelliseen mutta palkitsevaan työhön.

“Afrikkalaissyntyinen lähihoitajaopiskelija Jeannette oli asunut Suomessa kaksi vuotta, kun häntä pyydettiin paikalliseen vihreiden keskustelutilaisuuteen, jossa aiheena oli maahanmuutto..”

(Miten kertomus jatkuu? Katso s. 6)

Tämä esite löytyy myös Vision sivuilta www.visio.fi/vihreakoulutus/materiaalit. Sivuille tullaan keräämään myös muuta materiaalia työn tueksi. Mikäli teillä on yhdistyksessänne jotain hyviä käytänteitä, joita voisi jakaa myös muiden vihreiden yhdistysten kanssa, Visio ottaa niitä vastaan mielellään.

2 Maahanmuuttaneiden kontaktointi: “Mutta kun me ei tunneta ketään..”

Maahanmuuttaneilla on usein omat tiiviit yhteisönsä, joihin voi tuntua vaikealta saada yhteyttä. Miten voisi saada ensimmäisen kontaktin, jos ei tunne ketään?

Henkilökohtaisuus on valttia! Maahanmuuttaneiden aktivointiin pätee sama yleisohje kuin yleensäkin yhdistystoiminnassa: henkilökohtaisuus on valttia. **Juha Tuomikoskella** Vaasan seudun vihreistä on kokemusta maahanmuuttaneiden aktivoinnista, jonka lisäksi hän toimii myös maahanmuuttaneiden kouluttajana. Tuomikoski korostaa, että maahanmuuttaneiden aktivoinnissa tärkeintä on ennen kaikkea henkilökohtainen tapaaminen kasvokkain ja luottamuksen synnyttäminen.

¹ Lisää vinkkejä jäsenaktivointiin 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan -oppaasta (Vihreä Sivistysliitto 2010)

Ota yhteys paikalliseen maahanmuuttajajärjestöön. Suomessa on tuhatkunta rekisteröityä maahanmuuttajajärjestöä ja uusia perustetaan jatkuvasti. Maahanmuuttajajärjestöt ovat alueensa parhaita asiantuntijoita maahanmuuttajuuteen liittyvissä asioissa, jonka lisäksi niistä voi hyvinkin löytyä myös poliittisesta vaikuttamisesta kiinnostuneita hyviä tyyppejä.

Verkostoitukaa muiden maahanmuuttaneiden kanssa toimivien tahojen kanssa. Voisiko yhdistyksemme tehdä yhteistyötä muiden järjestöjen, kaupungin eri toimielimien, oppilaitosten, tms. kanssa?

Osallistukaa monikulttuurisiin tapahtumiin ja olkaa näkyvästi avoimia ja kansainvälisiä! Osallistukaa esim. paikkakuntanne Mahdollisuuksien toreille ja järjestäkää niiden yhteydessä työpajoja tai keskustelutilaisuuksia.

Maahanmuuttanut rekrytoi maahanmuuttaneen, onko teillä jo joku maahanmuuttanut mukana toiminnassa – haluaisiko hän mennä puhumaan kokemuksestaan myös toiselle paikkakunnalle? Ja toisin päin!

“ Tärkeintä on ennen kaikkea henkilökohtainen tapaaminen kasvokkain ja luottamuksen synnyttäminen. ”

-Juha Tuomikoski

3 Vireä toiminta vetää puoleensa

“Maahanmuuttaneet” ovat heterogeeninen ryhmä, yhtälailla kuin ns. “kantasuomalaisetkin”. Maahanmuuttaneiden joukossa on monenlaisia ihmisiä korkeakoulutetuista tohtoreista sotaa ja huonoja ihmisoikeustilanteita paenneisiin turvapaikanhakijoihin, joista osa voi olla jopa lukutaidottomia. Poliittisen yhdistystoiminnan kannalta hyvin potentiaalinen ryhmä ovat etenkin toisen polven maahanmuuttajat, joilla on jo kielitaitoa sekä enemmän tietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, kuin vasta Suomeen muuttaneilla. Toisaalta yhdistystoiminta voi myös toimia hyvänä väylänä kotoutumiseen. Minkälainen toiminta voisi sitten vetää maahanmuuttaneita puoleensa?

**Tarjotkaa matalan kynnyksen tilaisuuksia ja paketoikaa ne helposti lähestyt-
täviksi.** Poliittisiin keskustelutilaisuuksiin voi olla korkea kynnyks osallistua ensi
kertaa, myös kantasuomalaisille. Millaisiin tilaisuuksiin olisi helppo osallistua?
Teemoitettuihin kaupunkikävelyihin? Koulutuksiin ja keskustelutilaisuuksiin?
Isot nimet houkuttavat, esimerkiksi kansanedustajavierailuista kannattaa lähettää
tietoa myös paikallisille maahanmuuttajajärjestöille. Kynnystä osallistua laskee
myös se, että *toimintaa on siellä, missä maahanmuuttaneet viettävät jo valmiiksi
aikaansa*, tietty kaupunginosa, toimintakeskukset, kauppakeskukset, jne.

Kerätkää tietoa jo toiminnassa mukanaolevilta maahanmuuttaneilta.
Kiinnostuksenkohteita ei tule määritellä ihmisille ulkopuolelta. Huomatkaa myös,
että maahanmuuttanutta ei välttämättä kiinnosta juuri maahanmuuttoasioiden
ajaminen!

**Yhdistyksen aktiivinen toiminta ihmisiä
kiinnostavien asioiden puolesta houkuttaa
mukaan.** Kiinnostava perustoiminta on
ensimmäinen askel ihmisten aktivoimiseen
mukaan toimintaan. Olkaa aktiivisia ja
äänekkäitä ihmisiä kiinnostavissa teemoissa
– se jos mikä houkuttaa mukaan. Myös
yhdistyksen tekemät kannanotot saattavat

vetää puoleensa. Esimerkiksi Somaliasta kotoisin oleva **Maryam Abdulkarim** kertoi
liittyneensä vihreisiin luettuuan Vihreiden Naisten kannanoton “Vihreät Naiset
vastustavat huivikieltoja”. Myös Tampereen Vihreissä aktiivisen **Aziz Sheikhanin**
mielestä on tärkeää, miten poliitikot puhuvat maahanmuuttaneiden
elämistä ja asenteista:

*- Meitä on seitsemän miljardia ihmistä maailmassa. Pitää
ottaa kantaa maailman asioihin, eikä pelkästään Suomen. Kun
maahanmuuttanut huomaa oman maansa tai siihen liittyvän
asian, se houkuttelee..*

“ Meitä on seitsemän
miljardia ihmistä maail-
massa. Pitää ottaa kantaa
maailman asioihin, eikä
pelkästään Suomen.”
-Aziz Sheikhani

Korostakaa yhdistystoimintaa oppimisen areenana. Monissa tehtävissä oppii ja saa toteuttaa asiantuntijuutta jopa enemmän kuin palkkatyössä. Tämä voi houkutella mukaan muun muassa korkeasti koulututettuja maahanmuuttaneita.

Älkää kavahatko eriäviä mielipiteitä. Maahanmuuttaneet edustavat monia eri kulttuureja ja uskontoja. Joissain asioissa voi joutua tekemään kompromisseja.

Muhammed (nimi muutettu) on paikallisen islamilaisen seurakunnan aktiivi, mielipiteiltään liberaali ja politiikasta kiinnostunut insinööriopiskelija keskikokoisessa suomalaisessa kaupungissa. Vihreiden rekrytoija kysyi häntä ehdokkaaksi. Hän kävi keskusteluja islamilaisen seurakunnan johtomiesten kanssa, ja pitkän epäröinnin jälkeen he tulivat siihen tulokseen, että paikkakunnan muslimien on tartuttava vihreiden ojennettuun käteen, vaikka monet erimielisyydet olivatkin tiedossa, ennen kaikkea homokanta. Vihreiden rekrytoija kävi tutustumassa muutamaan islamilaisen seurakunnan johtohahmoon, ja muutama vihreä aktiivi tutustui Muhammediin, ennen kuin hänet lopulta hyväksyttiin vihreiden ehdokkaaksi. Jos hän kykenee mobilisoimaan paikkakunnan muslimiäänestäjät, hänen läpimenonsa on selvä tapaus.

4 Viestikää toiminnastanne ja arvoistanne selkeästi

Viestinnän roolia ei voi korostaa liikaa puhuttaessa erilaisten kulttuurien ja eri-
lailla kieltä osaavien ihmisten kohtaamisesta.

Eri kielistä tietoa tarjolle. Maahanmuuttaneiden aktivoinnin kannalta olisi hyödyllistä, mikäli yhdistyksestänne ja sen toiminnasta olisi tietoa saatavilla eri kielillä. Ilmoituksia kannattaa kääntää ainakin selkokielelle, ja jos mahdollista, myös muille kielille. Käännöstöihin voi rekrytoida vapaaehtoisiksi esimerkiksi opiskelijoita yliopiston s-postilistoilta. Selkeä kieli kannattaa muistaa kaikessa viestinnässä. Mallia voi ottaa esimerkiksi Helsingin Vihreiden eduskuntavaalien 2011 selkokielisestä vaaliohjelmasta.

Viestin visualisointi on myös tärkeää. Vähänkään heikomman kielitaidon omaavan henkilön on helpompi hahmottaa asioita, mikäli viesti tarjotaan myös osittain visuaalisessa muodossa. Käytä siis kuvia toiminnasta kertomiseen.

Tukekaa maahanmuuttaneen varmuutta käyttä kieltä. Monella maahan-

muuttaneella saattaa olla paljon intoa osallistua ja vaikuttaa, mutta itsetunto kärsii, jos on huono kielitaito. Mikäli jokin tilaisuus on suunnattu juuri maahanmuuttaneille, huomioikaa selkkokielisyys. Tapahtumissa voi olla esimerkiksi henkilökohtaisia avustajia, jotka voivat tulkata keskustelua selkkokielelle.

Myös kirjoitettua kieltä kannattaa tukea. Etenkin moni 1. polven maahanmuuttanut saattaa arastella kirjoitusvirheitään. Heille voi tarjota mahdollisuuden heidän suomenkielisten kirjoitustensa oikoluettuttamiseen.

*A*frikkalaissyntyinen lähihoitajaopiskelija Jeannette (nimi muutettu) oli asunut Suomessa kaksi vuotta, kun häntä pyydettiin paikalliseen vihreiden keskustelutilaisuuteen, jossa aiheena oli maahanmuutto. Jeanette pystyi seuraamaan ja kommentoimaan vilkasta keskustelua, kun yksi läsnäolija referoi ja taustoitti sitä hänelle selkkokielellä. Myöhemmin Jeannettea pyydettiin kuntavaaliehdokkaaksi. Hän suostui, käytyään yhdessä ehdokasinfossa ja käytyään vielä sen päälle tunnin mittaisen kahdenkeskisen keskustelun rekrytoijansa kanssa. Hän kirjoitti paikalliseen vihreiden sivustoon pitkän tarinan omasta Suomeen tulostaan, ja rekrytoija oikoluki sen. Jeanette on sittemmin käynyt useissa ehdokastapaamisissa. Viimeksi hän pyysi apua vaalikampanjansa ideoimiseen. Jeanetten kielitaito on vielä harpoivaa, mutta koska hän on nuori, se vahvistuu nopeasti.

5 Muistakaa pitää kiinni jo toimintaan mukaan tulleista

Onko yhdistyksellä ollut maahanmuuttaneita esimerkiksi ehdokkaina, jotka ovat myöhemmin jääneet pois toiminnasta – miksiköhän näin on käynyt?

Henkilökohtaisuus sitouttaa. Soitto ihmisille vaalien jälkeen, kiireetön keskustelu ja toisen ideoiden kuuleminen, se sitouttaa jos mikä!

Kiinnostava toiminta ja vastuutehtävät koukuttavat. Antakaa ihmisille toiminnan mahdollisuuksia, ja henkilöstä riippuen myös vastuutehtäviä. Usko toisen kykyihin kannustaa ja motivoi.

Kouluttakaa ja perehdyttäkää jo mukaan tulleita. Kouluttaminen sitouttaa ja kertoo vapaaehtoiselle, että häneen panostetaan. Koulutuksiin kannattaa kysyä vinkkejä Opintokeskus Visiosta. Visiolla on mm. kokemusta maahanmuuttaneille suunnatuista Vihreä vaikuttaja -koulutuksista.

Ylläpitäkää herännyttä kiinnostusta. Pyytäkää tilaisuuksiin osallistuneilta maahanmuuttaneilta yhteystietoja. Ensimmäisen kerran jälkeen kannattaa soittaa perään ja kysyä kommentteja, JA tietysti kannustaa tulemaan mukaan toistekin. Parin käynnin jälkeen voi jo pyytää jäseneksi!

6 Mistä lähteä liikkeelle?

Maahanmuuttaneiden aktivoinnissa on hyvä lähteä liikkeelle yhteisten tavoitteiden määrittelystä yhdistyksessä. Miksi me halumamme mukaan maahanmuuttaneita ja miten me tähän pyrimme?

Ottakaa selvää oman paikkakuntanne tilanteesta. Tuntekaa oma paikkakuntanne. Keitä täällä asuu? Mistä päin tänne on muuttanut ihmisiä? Löytyykö paikkakunnaltanne maahanmuuttajajärjestö? Soittakaa ja käykää juttusilla.

Tutustukaa puolueen maahanmuuttopolitiikkaan. Vaikka paikallisyhdistystoiminnassa ei käytännön tasolla käsiteltäisikään maahanmuuttopolitiikan syvempiä koukeroita, on puolueen kannat hyvä olla tiedossa.

Olkaa tavoitteellisia, mutta realistisia. Määritelkää heti alkuun muutama tavoite, joka on oikeasti mahdollista saavuttaa. "Tänä vuonna järjestetään yksi tietylle kulttuuriryhmälle suunnattu keskustelutilaisuus, aktoidaan vaalien jälkeen mukaan toimintaan vähintään yksi maahanmuuttanut, jne."

Muistakaa, ettei kaikkea tarvitse toteuttaa kerralla, myös pienet askeleet vievät eteenpäin!

Hyvät käytänteet jakoon!

Onko yhdistyksellänne kokemusta maahanmuuttaneiden aktivoinnista?

Onko teillä jakaa hyviä vinkkejä myös muille paikkakunnille?

Visio kokoaa kokemuksia kentältä yhdessä jaettavaksi. Kaikki vinkit, linkit ja materiaalit ovat tervetulleita visio@visili.fi

Materiaaleja kootaan Vision sivuille:
www.visili.fi/vihreakoulutus/
materiaalit